

MAA- JA METSÄTALOUSHMINISTERIÖ

Neuvotteleva virkamies

Suvi Ruuska

Muistio

21.1.2026

Liite 1**VALTIONEUVOSTON ASETUS YMPÄRISTÖKORVAUKSESTA ANNETUN
VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN MUUTTAMISESTA****1 Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet**

Rahoituskaudella 2023-2027 Euroopan unionin maaseudun kehittämistoimenpiteet perustuvat jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2021/2115, jäljempänä suunnitelma-asetus.

Maaseudun kehittämistoimenpiteet jäsenvaltioissa perustuvat jäsenvaltion suunnitelma-asetuksen perusteella laatimaan ja Euroopan komission hyväksymään strategiasuunnitelmaan. Suomi on laatinut suunnitelma-asetuksen perusteella Suomen yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman vuosille 2023–2027 (CAP-suunnitelma). Euroopan komissio hyväksyi Suomen CAP-suunnitelman 31.8.2022 (komission täytäntöönpanopäätös C(2022)6022). Suomi on esittänyt CAP-suunnitelmaan muutoksia vuodelle 2026. Muutokset toimitettiin 4.7.2024 Euroopan komissiolle, joka hyväksyi muutosesityksen 2.10.2025 (komission täytäntöönpanopäätös C(2025)6615).

Ympäristökorvaus on osa Suomen CAP-suunnitelmaa. Ympäristökorvauksesta säädetään suunnitelma-asetuksen 70 artiklassa. Kansallisesti ympäristökorvauksesta säädetään eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetussa laissa (1333/2022). Lain 3 §:n 5 momentin, 5 §:n 8 momentin, 11 §:n 5 momentin, 12 §:n 6 momentin, 13 §:n 5 momentin ja 15 §:n 5 momentin nojalla on annettu valtioneuvoston asetus ympäristökorvauksesta (78/2023). Asetuksella säädetään ympäristösitoumuksesta ja siihen sisällytettävästä alasta, ympäristösitoumuksen tilakohtaisen toimenpiteen vaatimuksista, ympäristösitoumuksen lohko-kohtaisista toimenpiteistä ja niiden ehdoista, ympäristösopimuksista ja niihin sisällytettävistä toimenpiteistä, ympäristökorvauksen maksamisesta ja ympäristökorvauksen määrästä.

2. Asetuksen valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä yhteistyössä Ruokaviraston kanssa.

Asetusehdotuksesta pyydettiin lausunto valtiovarainministeriöltä, ympäristöministeriöltä, Ruokavirastolta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf:ltä, Luonnonvarakeskukselta, Suomen ympäristökeskukselta, ProAgria Keskusten Liitolta, Svenska lantbrukssällskapens förbund rf:ltä, Luomuliitto ry:ltä, Yhdistyneet Luomutuottajat ry:ltä, Suomen luonnonsuojeluliitolta, WWF Suomelta ja Natur och Miljö rf:ltä.

3. Asetuksen pääasiallinen sisältö

Ympäristökorvauksesta annettua valtioneuvoston asetusta ehdotetaan muutettavaksi. Asetukseen ehdotetaan tehtäväksi CAP-suunnitelman muutoksia vastaavat muutokset. Turvepeltojen nurmia koskevan lohko-kohtaisen toimenpiteen voisi valita kahden ensimmäisen sitoumusvuoden sijaan koko sitoumuskauden ajan. Maanparannus- ja saneerauskasveja koskevassa lohko-kohtaisessa toimenpiteessä saisi kasvattaa maanparannus- ja saneerauskasveja samalla loholla kahtena vuotena peräkkäin. Myös sellaisista suon kaltaiseksi alueeksi entiselle turvepellolle perustetuista kosteikoista, jotka on perustettu muulla kuin ei-tuotannollisten investointien korvauksella, voitaisiin tehdä kosteikkojen hoitoa koskeva ympäristösopimus. Kerääjäkasvien tilakohtainen enimmäisosuus korotettaisiin 30 prosentista 35 prosenttiin tilan ympäristösitoumuksen kohteena olevasta korvauskelpoisesta peltoalasta. Lisäksi eräitä ympäristösitoumuksen ja ympäristösopimuksen perusteella maksettavia ympäristökorvauksen määriä muutettaisiin. Lisäksi asetukseen tehtäisiin asetuksen toimeenpanossa tarpeelliseksi havaittuja täsmennyksiä ja päivitetäisiin säädösviittauksia vastaamaan voimassa olevaa lainsäädäntöä.

4. Asetuksen pykäläkohtaiset perustelut

11 § 1 mom.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi CAP-suunnitelman muutosta vastaava muutos. Turvepeltojen nurmia koskevan lohko-kohtaisen toimenpiteen voisi valita kahden ensimmäisen sitoumusvuoden sijaan koko sitoumuskauden ajan. Toimenpiteen valinta-aikaa pidentämällä mahdollistetaan toimenpiteeseen valitun pinta-alan kasvaminen.

22 § 1 mom.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi CAP-suunnitelman muutosta vastaava muutos. Maanparannus- ja saneerauskasveja koskevassa lohko-kohtaisessa toimenpiteessä saisi kasvattaa maanparannus- ja saneerauskasveja samalla loholla kahtena vuotena peräkkäin. Nykyisin maanparannus- ja saneerauskasvusto saa olla samalla loholla vain yhden vuoden. Muutos edistää maanparannuskasvien maan rakennetta ja laatua parantavaa vaikutusta peltolohkoilla, joilla yhden vuoden mittainen käsittely ei ole riittävää maanrakenteen ja laadun parantamiseen.

26 § 2 mom.

Pykälän 2 momenttia täsmennettäisiin siten, että vuosittainen kasvinsuojelu ei olisi sallittua turvepeltojen nurmia koskevassa lohko-kohtaisessa toimenpiteessä. Kemiallisten kasvinsuojeluaineiden käyttö olisi siis sallittua, kunhan se ei ole vuosittaista. Ehdotetun muutoksen jälkeen momentin sanamuoto vastaisi kasvinsuojelun osalta CAP-suunnitelmaa.

33 §, 35 § 4 mom., 38 ja 42 §, 44 § 3 mom., 45 ja 46 §

Pykälät muutettaisiin vastaamaan 1.1.2026 voimaan tullutta elinvoimakeskuksista sekä Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksesta annettua lakia (531/2025). Toimivaltaisena viranomaisena pykälässä tarkoitetuissa tapauksissa olisi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sijaan elinvoimakeskus.

48 § 1 mom.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi CAP-suunnitelman muutosta vastaava muutos. Myös sellaisista suon kaltaiseksi alueeksi entiselle turvepellolle perustetuista kosteikoista, jotka on perustettu muulla kuin ei-tuotannollisten investointien korvauksella, voitaisiin tehdä kosteikkojen hoitoa koskeva ympäristösopimus. Nykyisin ympäristösopimuksen tekemisen edellytyksenä on, että vetetyt turvepellot on perustettu ei-tuotannollisten investointien korvauksella.

50 §

Pykälän 1 momentti muutettaisiin vastaamaan 1.1.2026 voimaan tullutta elinvoimakeskuksista sekä Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksesta annettua lakia. Toimivaltaisena viranomaisena pykälässä tarkoitetuissa tapauksissa olisi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sijaan elinvoimakeskus.

Pykälän 8 momenttia päivitetäisiin vastaamaan voimassa olevaa lainsäädäntöä. Momentin 6 kohdassa viitattaisiin 1.1.2026 voimaan tulleeseen hevosten hyvinvoinnista annettuun valtioneuvoston asetukseen (321/2025).

55 §

Asetuksen 55 §:ää muutettaisiin maatalousmaan hallinta-ajan osalta. Hallinta-aikaa pidennettäisiin nykyisestä yhdestä päivästä ajanjaksoon, joka alkaisi siitä päivästä, jolloin Euroopan unionin pinta-alaperusteisia viljelijätukia koskeva vuosittainen hakemus voidaan viimeistään jättää ja päättyisi siihen päivään, jolloin edellä mainittua hakemusta voidaan viimeistään muuttaa. Tukihakemuksen muuttamisesta ja peruuttamisesta säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2116 soveltamissäännöistä yhteisen maatalouspolitiikan yhdenmetyt hallinto- ja valvontajärjestelmän osalta annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2022/1173 7 artiklassa. Ehdotettu pidempi hallinta-aikavaatimus vastaisi hallinta-aikavaatimusta muissa pinta-alaperusteisissa viljelijätuissa, joten ehdotettu muutos yhdenmukaistaisi siten sääntelyä.

57 § 2 mom.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi CAP-suunnitelman muutosta vastaava muutos, jolla korotettaisiin kerääjäkasvien tilakohtaista enimmäisosuutta. Osuus korotettaisiin 30 prosentista 35 prosenttiin tilan ympäristösitoumuksen kohteena olevasta korvauskelpoisesta peltoalasta.

59 §

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi CAP-suunnitelman muutosta vastaavat muutokset ympäristösitoumuksen perusteella maksettavan ympäristökorvauksen määriin. Maanparannus- ja saneerauskasveja koskevasta lohko kohtaisesta toimenpiteestä maksettavaa ympäristökorvauksen määrää korotettaisiin 190 eurosta hehtaarilta 223 euroon hehtaarilta. Suojavyöhykkeitä koskevasta lohko kohtaisesta toimenpiteestä maksettavaa ympäristökorvauksen määrää korotettaisiin 350 eurosta hehtaaria kohden 430 euroon hehtaaria kohden. Lisäksi turvepeltojen nurmia koskevasta lohko kohtaisesta toimenpiteestä maksettavaa ympäristökorvauksen määrää korotettaisiin 100 eurosta hehtaarilta 200 euroon hehtaarilta.

60 §

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi CAP-suunnitelman muutosta vastaavat muutokset ympäristösopimuksen perusteella maksettavan ympäristökorvauksen määriin. Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevasta ympäristösopimuksesta maksettavaa korvausta hoidosta korotettaisiin. Valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaaksi luokitellun perinnebiotoopin hoidosta maksettavaa korvausta korotettaisiin 610 eurosta hehtaarilta 650 euroon hehtaarilta. Muiden sopimusalueiden hoidosta maksettavaa korvausta korotettaisiin 460 eurosta hehtaarilta 550 euroon hehtaarilta.

5. Taloudelliset vaikutukset

Ympäristökorvauksesta aiheutuvat kustannukset suoritetaan valtion talousarvion momentilta 30.20.43 (Ympäristökorvaukset, luonnonmukainen tuotanto, neuvonta ja ei-tuotannolliset investoinnit). Vuoden 2026 valtion talousarvion mukaan kyseisen momentin määräraha on 265,016 miljoonaa euroa, josta EU:n rahoitusosuutta on 123,331 miljoonaa euroa ja kansallista osuutta 141,685 miljoonaa euroa. EU:n rahoitusosuus määrärahasta on maaseuturahaston osalta 43 prosenttia. Ympäristökorvauksen osuus momentin määrärahasta on noin 177,930 miljoonaa euroa. Lisäksi momentilla 30.20.43 arvioidaan olevan noin 141 miljoonaa euroa vuodelta 2025 siirtyvää määrärahaa.

Ympäristökorvaukseen arvioidaan tarvittavan vuoden 2026 tukihausta aiheutuviin maksuihin noin 178 miljoonaa euroa.

Ehdotetuilla asetusmuutoksilla ei ole vaikutuksia valtion talousarvioon. Asetusehdotukseen esitetyt muutokset eivät vaadi muutosta myöskään CAP-suunnitelman rahoituskehyykseen.

Ympäristökorvauksesta aiheutuvat kustannukset katetaan valtiontalouden kehyspäätösten, valtion talousarvion ja henkilötyövuosien puitteissa.

6. Lausuntopalaute

Asetusehdotus oli lausuntokierroksella 23.10.-8.12.2025. Lisäksi asetusluonnos on ollut esillä maa- ja metsätalousministeriön internetsivuilla. Lausuntopalvelua ei ole käytetty, koska asetusehdotus koskee vain hyvin rajattua tuensaajajoukkoa. Asetuksesta annettiin 10 lausuntoa. Lausunnon antoivat valtiovarainministeriö, ympäristöministeriö, Ruokavirasto, Luonnonvarakeskus, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Suomen ympäristökeskus, ProAgria Länsi-Suomi ry, Riistasiemen Oy, WWF Suomi ja Suomen luonnonsuojeluliitto.

Ruokaviraston ja Suomen ympäristökeskuksen lausuntojen perusteella tarkennettiin 26 §:ään ehdotetun muutoksen perusteluita.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, WWF Suomi ja Suomen luonnonsuojeluliitto pitivät ehdotettuja muutoksia tukitasoihin erittäin kannatettavina. WWF Suomi, Suomen luonnonsuojeluliitto ja Suomen ympäristökeskus pitivät tervetulleena muutosta, jolla turvepeltojen nurmia koskevan lohkokohtaisen toimenpiteen voisi valita kahden ensimmäisen sitoumusvuoden sijaan koko sitoumuskauden ajan sekä muutosta, jolla mahdollistettaisiin maanparannus- ja saneerauskasvien kasvattaminen samalla loholla kahtena vuotena peräkkäin. WWF Suomi ja Suomen luonnonsuojeluliitto pitivät lisäksi hyvin tervetulleena muutosta, jossa mahdollistetaan kosteikkojen hoitoa koskeva ympäristösopimus myös sellaisille entisille turvellidoille, jotka on perustettu muulla kuin ei-tuotannollisten investointien korvauksella.

Riistasiemen Oy ehdotti lausunnossaan maanparannus- ja saneerauskasveihin lisättäväksi lupiin, tattarin ja pellavan. Lisäksi kuminan osalta olisi hyvä sallia toisen vuoden kuminakasvusto osaksi seosta. ProAgria Länsi-Suomi puolestaan ehdotti puna-apilan lisäämistä maanparannus- ja saneerauskasveihin. Asetusehdotusta ei muutettu tältä osin, mutta kasvilajeihin liittyviä muutoksia harkitaan seuraavalle kaudelle. Kasvilajien on sovittava toimenpiteiden tavoitteisiin. Puna-apilan lisääminen maanparannus- ja saneerauskasveihin edellyttäisi ensin CAP-suunnitelman muuttamista.

Valtiovarainministeriöllä, ympäristöministeriöllä ja Luonnonvarakeskuksella ei ollut lausuttavaa asetusehdotuksesta.

7. Laintarkastus

Asetusehdotusta ei ole tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa asian kiireellisyyden vuoksi.

8. Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Asetuksen olisi tarkoitus tulla voimaan 2.2.2026.

Asetuksen 25 §:n 3 momentissa tarkoitetun monivuotisen nurmikasvuston saisi ilmoittaa tukihakemuksessa suojavyöhykkeenä sitoumuskauden loppuun asti.

Esitys: Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen ympäristökorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.